

208. KIRKJURÁÐSFUNDUR

FIMMTUDAGINN 31. OKTÓBER 2013

haldinn á Biskupsstofu, kl. 13

FUNDARGERÐ

1. Fundarsetning
2. Tilgátuhús (miðaldadómkirkja) í Skálholti

1. FUNDARSETNING

Fundurinn hófst kl. 13. Mætt voru kirkjuráðsmennirnir Ásbjörn Jónsson, séra Gísli Gunnarsson, séra Gunnlaugur Stefánsson og Katrín Ásgrímsdóttir. Biskup Íslands, sr. Agnes M. Sigurðardóttir og biskupsritari, Þorvaldur Víðisson, tóku þátt í fundinum símléiðis.

Fundinn sátu jafnframt Guðmundur Þór Guðmundsson, framkvæmdastjóri, sem ritaði fundargerð, Sigríður Dögg Geirsdóttir, fjármálastjóri og Sveinbjörg Pálsdóttir, skrifstofu- og mannauðsstjóri.

2. TILGÁTUHÚS (MIÐALDADÓMKIRKJA) Í SKÁLHOLTI

Þann 27. október 2013, barst kirkjuráði svohljóðandi bréf

*„Til framkvæmdastjóra kirkjuráðs, Guðmundar Þórs Guðmundssonar
Sæll Guðmundur,*

Í þeirri vinnu sem undanfarið hefur lögð í undirbúning vegna hugmynda um endurgerð miðaldadómkirkju í Skálholti hefur það verið grundvallarforsenda af hálfu okkar áhugamanna um verkefnið að það sé unnið í náinni samvinnu og sátt við þjóðkirkjuna og stjórn Skálholts. Það er nú orðið ljóst að verkefnið er að valda illdeilum og flokkadráttum meðal stofnana þjóðkirkjunnar og forystumanna hennar. Við sem höfum unnið að verkefninu með kirkjuráði og öðrum forystumönnum þjóðkirkjunnar viljum hinsvegar ekki taka þátt í, eða vera valdir að slíkum átökum. Við sjáum okkur ekki fært að halda verkefninu áfram í því andrúmslofti og þeim farvegi sem það er nú í innan kirkjunnar, og leggjum því til að kirkjuráð dragi fyrirhugaða tillögu á kirkjuþingi um málið til baka.

*Fyrir hönd áhugahóps og Gestaþjónustunnar ehf.
Guðjón Arngrímsson“*

Upphaf málsins má rekja til þess að á fund kirkjuráðs þann 3. ágúst 2011 komu forsvarsmenn verkefnis um byggingu tilgátuhúss í formi miðaldadómkirkju í Skálholti, til að kynna hugmyndina.

Kirkjuráð gerði grein fyrir hugmyndunum í skýrslu til kirkjuþings 2011. Jafnframt buðu forsvarsmenn verkefnisins kirkjuþingsfulltrúum sem það vildu kynningu á hugmyndinni meðan á kirkjuþinginu stóð.

Kirkjuþing 2011 samþykkti eftirfarandi ályktun:

Tilgátu-miðaldakirkja

Kirkjuþingi 2011 hafa verið kynntar hugmyndir áhugahóps fjárfesta um endurgerð miðaldakirkju í Skálholti. Kirkjuþing felur kirkjuráði að kanna, án skuldbindinga, alla þætti í fjármögnun, skipulagi og rekstri varðandi byggingu tilgátukirkju í Skálholti.

Af því tilefni samþykkti Kirkjuráð á fundi sínum í desember 2011 að óska eftir að vígslubiskup í Skálholti undirbyggi fyrir næsta kirkjuráðsfund tillögur að verkferli hvað varðar framangreinda könnun.

Í samræmi við þá ákvörðun lagði vígslubiskup fram tillögur um verkferla vegna hugmyndar um endurreisn miðaldadómkirkju í Skálholti á fundi kirkjuráðs í janúarmánuði 2012. Ráðið samþykkti að fela vígslubiskupi í Skálholtsumdæmi og framkvæmdastjóra kirkjuráðs að starfa með áhugahópnum um verkefnið.

Málið var að nýju til umfjöllunar á fundi kirkjuráðs í Skálholti í febrúar 2012 og var þá eftirfarandi bókað:

„Biskup greindi frá fundi sínum með framkvæmdastjóra kirkjuráðs og forsvarsmönnum verkefnisins. Kirkjuráð samþykkti að aflað yrði allra nauðsynlegra upplýsinga s.s. um áhrif á Skálholt og umhverfi þar, fjármögnun og rekstur og áhættu sem verkefnið kynni að fela í sér fyrir kirkjuna, svo ráðinu sé unnt að taka afstöðu til málaleitunar forsvarsmanna verkefnisins. Samþykkt var að af hálfu kirkjunnar starfi með vígslubiskupi Skálholtsumdæmis og framkvæmdastjóra kirkjuráðs að þessum undirbúningi formaður fasteignanefndar þjóðkirkjunnar Bjarni Kr. Grímsson og Ásbjörn Jónsson, kirkjuráðsmaður.“

Á fundi kirkjuráðs í aprílmánuði 2012 var síðan eftirfarandi bókað:

„Tillögur vegna Miðaldadómkirkju

Lögð var fram greinargerð framkvæmdastjóra kirkjuráðs, Ásbjörns Jónssonar, kirkjuráðsmanns, Bjarna Kr. Grímssonar, formanns fasteignanefndar þjóðkirkjunnar og vígslubiskups í Skálholti, um hugmyndir um miðaldadómkirkju í Skálholti, sem upphaflega voru kynntar kirkjuráði þann 3. ágúst 2011. Á fundi kirkjuráðs þann 21. og 22. febrúar 2012 var samþykkt að aflað yrði allra nauðsynlegra upplýsinga s.s. um áhrif á Skálholt og umhverfi þar, fjármögnun og rekstur og áhættu sem verkefnið kynni að fela í sér fyrir kirkjuna, svo ráðinu væri unnt að taka afstöðu til málaleitunar forsvarsmanna verkefnisins.

Kirkjuráð samþykkti eftirfarandi:

1. Kirkjuráð gangi til samstarfs um endurreisn miðaldadómkirkju í Skálholti, enda verði unnt að staðsetja hana þannig að vel fari.
 2. Unnið verði deiliskipulag fyrir Skálholt þar sem m.a verði gert ráð fyrir miðaldadómkirkju.
 3. Gengið verði til samninga við forsvarsmenn verkefnisins um:
Athugun á sameiginlegum rekstri miðaldadómkirkju og veraldlegri starfsemi í Skálholti og tillögur um skipan þeirra mála
Undirbúningsvinnu vegna staðarvals fyrir miðaldadómkirkju
Myndun sjálfseignarstofnunar um eignarhald miðaldadómkirkju
Forsendur rekstrarsamnings við væntanlegt rekstrarfélag
Samkomulag um framvindu verkefnisins, kynningu og annað er snertir sameiginlega hagsmuni Skálholts og miðaldadómkirkju.
 4. Skilyrt verði að vandaðar kostnaðaráætlanir frá fyrirsvarsmönnum verkefnisins liggi fyrir svo og full fjármögnun stofnkostnaðar og rekstrar áður en samþykkt verður að fara í verklegar framkvæmdir.
 5. Kirkjan taki ekki fjárhagslega þátt í verkefninu og beri ekki áhættu af því að öðru leyti en því að kosta gerð deiliskipulags.
- Samþykkt var að af hálfu kirkjunnar starfi áfram með vígslubiskupi Skálholtsumdæmis og framkvæmdastjóra kirkjuráðs að þessum undirbúningi formaður fasteignanefndar þjóðkirkjunnar Bjarni Kr. Grímsson og Ásbjörn Jónsson, kirkjuráðsmaður. „

Á fundi kirkjuráðs í maí 2012 var síðan eftirfarandi bókað:

„Framkvæmdastjóri og vígslubiskup gerðu grein fyrir fundi með forsvarsmönnum verkefnis um Miðaldadómkirkju í Skálholti, sem haldinn var 22. maí 2012.

Lögð var fram á kirkjuráðsfundinum og kynnt verkáætlun vegna næstu skrefa í vinnunni.“

Á fundi kirkjuráðs í september 2012 var lögð fram greinargerð vígslubiskups í Skálholtsumdæmi þar sem farið er yfir stöðu mála og helstu málefni sem taka þarf ákvörðun um. Kirkjuráð samþykkti að vísa málinu til fjármálahóps.

Fjármálahópurinn fjallaði um greinargerðina og var hún rædd á fundi kirkjuráðs í október mánuði 2012 og ákveðið að ræða hana nánar í tengslum við gerð fjárhagsáætlunar fyrir Skálholt fyrir árið 2013. Málið var aftur til umræðu á fundi kirkjuráðs í desember mánuði 2012. Vígslubiskup í Skálholti kynnti þá helstu þætti starfseminnar í Skálholti og lagði fram yfirlit yfir brýnustu verkefni. Farið var yfir stöðu fjármála Skálholtsstaðar 2012 og fjárhagsáætlun 2013.

Á kirkjuþingi 2012 var samþykkt svofelld þingsályktun:

„Kirkjuþing 2012 ályktar að ekki verði horfið frá þeirri deiliskipulagsvinnu í Skálholti sem hafin er og telur að ekki beri að setja þeirri vinnu nein takmörk. Hins vegar brýnir kirkjuþing kirkjuráð og vígslubiskup Skálholtsstiftis að skoða vel allar hliðar þessa máls og skuldbinda kirkjuna ekki með nokkrum hætti, nema eftir víðtæka kynningu og umræðu og blessun kirkjuþings. Kirkjuþing telur brýnt að rekstur Skálholtsstaðar komist í viðunandi horf og skoðað verði ýtarlega hvort bygging miðaldadómkirkju/safnahúss geti orðið liður í þeirri viðleitni, án þess að Skálholt sem helgistaður bíði hnekki. Kirkjuþing leggur áherslu á að staðsetning og fyrirkomulag, verði af áformum, verði með þeim hætti að ásýnd staðarins og andblær haldist og að rekstrarlegur ávinningur staðarins sé tryggður.“

Málið var þá til umfjöllunar í starfshópi þeim sem að framan greinir, sem skipaður var á fundi kirkjuráðs í febrúar 2012.

Málið var síðan tekið fyrir á fundi kirkjuráðs í mars 2013 og komu þá fulltrúar verkefnahóps um byggingu miðaldadómkirkju í Skálholti á fund ráðsins. Þá var rætt var um stöðu og þróun verkefnisins og forsögu og kom þar m.a. fram að framundan væri vinna við nákvæmari fjárhagsáætlun og jafnframt að gefa verkefninu skýrari línur.

Á fundi kirkjuráðs í apríl 2013 var eftirfarandi bókað:

„Á síðasta fundi kirkjuráðs var til umfjöllunar og kynningar staða mála er varðar miðaldadómkirkju í Skálholti. Kirkjuráð lítur svo á að vígslubiskup í Skálholti, framkvæmdastjóri kirkjuráðs, formaður fasteignanefndar þjóðkirkjunnar og Ásbjörn Jónsson hrl. hafi óbreytt umboð til viðræða við forsvarsmenn verkefnisins.“

Staða mála var kynnt á næsta fundi kirkjuráðs í maí 2013.

Á fundi kirkjuráðs í júní mánuði 2013 var síðan eftirfarandi bókað:

„Miðaldadómkirkja.

Lögð var fram samantekt á niðurstöðum af samningaviðræðum fulltrúa kirkjuráðs annars vegar og forsvarsmanna verkefnis um uppbyggingu tilgátuhúss í formi miðaldadómkirkju í Skálholti hins vegar.

... Rædd voru ýmis álitaefni og áhættuþættir sem snerta verkefnið.

Kirkjuráð hefur nú kynnt sér niðurstöður verkefnahóps um miðaldadómkirkju í Skálholti.

Kirkjuráð samþykkti að ganga til bindandi samninga við hlutaðeigandi um uppbyggingu og rekstur miðaldadómkirkju í Skálholti á grundvelli niðurstaðna verkefnahópsins, með fyrirvörum um fullnaðarfjármögnun, staðfestingu kirkjuþings 2013 og samþykkt deiliskipulag.

Kirkjuráð samþykkti að gerast stofnandi að sjálfseignarstofnun sem fari með eignarhald mannvirkisins.

Kirkjuráð mun leggja fram tillögu á kirkjuþingi 2013 samkvæmt framanskráðu“.

Samkvæmt því sem greint hefur verið hér frá hefur kirkjuráð lagt mikla vinnu í undirbúning máls þessa.

Kirkjuráð lýsir vonbrigðum sínum yfir því að áhugamenn um byggingu tilgátuhúss í formi miðaldadómkirkju í landi Skálholtsjarðarinnar hafa ákveðið að hætta við verkefnið.

Kirkjuráð lýsir áhyggjum sínum yfir því að umræður um málið hafi um of byggst á misskilningi og rangfærslum, sérstaklega í ljósi þess að kynning málsins var skammt á veg komin.

Kirkjuráð vekur athygli á að kirkjuþing sem veitti verkefninu brautargengi árið 2011 og samþykkti áframhald undirbúning þess árið 2012 fær ekki að fjalla efnislega um þau drög að samkomulagi sem náðst hafði og leiða málið til lykta.

Kirkjuráð þakkar þeim sem unnið hafa að undirbúningi þessa máls af hálfu kirkjunnar, þeim Bjarna Kr. Grímssyni, kirkjuþingsfulltrúa og formanni fasteignanefndar, Ásbirni Jónssyni, kirkjuráðsmanni og Guðmundi Þór Guðmundssyni, framkvæmdastjóra kirkjuráðs undir forystu Kristjáns V. Ingólfssonar vígslubiskups.

Kirkjuráð samþykkti að draga til baka tillögu að þingsályktun um miðaldadómkirkju í Skálholti, 19. mál kirkjuþings 2013.

Fleira ekki gert, fundi slitið kl. 14:00

Næstu kirkjuráðsfundir verða haldnir 15. nóvember og 11. desember.

Guðmundur Þór Guðmundsson
framkvæmdastjóri kirkjuráðs

Agnes M. Sigurðardóttir
biskup Íslands